

Gigtforeningens input til høringssvar om forslag om ændring til lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats, lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension og flere andre love (reform af førtidspension og fleksjob, herunder indførelse af ressourceforløb, rehabiliteringsteams, fleksløntilskud, mv.)

Generelle bemærkninger

Gigtforeningen er grundlæggende positiv over for ambitionen om, at flest mulig skal have fodfæste på arbejdsmarkedet og at flest mulig skal fastholdes i ordinær beskæftigelse, hvor det er muligt. Reformen indeholder en række elementer, der vil styrke denne ambition, men helt grundlæggende forringer reformen de vilkår, som mennesker med nedsat arbejdsevne tilbydes.

Under dække af at flere skal være del af fællesskabet har reformen den modsatte virkning, idet tusindvis af arbejdstagere i fleksjob betaler prisen i kraft af massive besparelser, der marginaliserer dem på arbejdsmarkedet. Kompensations- og ligestillingsprincippet har altid været hjørnesten i dansk handicappolitik, men med reformen siger regeringen og forligspartierne til mennesker med nedsat arbejdsevne, at de ikke længere skal kompenseres for deres uforskyldte funktionstab.

Fleksjobordningen har hidtil været en rigtig god mulighed for at inkludere mennesker med gigt på arbejdsmarkedet, men da det med reformen bliver mere vanskeligt at tilgå ordningen og mindre attraktivt for virksomheder at ansætte personer i fleksjob, frygter vi, at reformen vil skubbe flere mennesker ud af arbejdsmarkedet frem for den tiltænkte inklusion.

Gigtforeningen anerkender, at reformen ligeledes rummer en række positive takter. Særligt er de tværfaglige rehabiliteringsteams er styrkelse af kommunernes handlemuligheder over for personer, der står uden for arbejdsmarkedet. Adgangen til det regionale sundhedsvæsen bliver en nøglefaktor for rehabiliteringsteamenes succes, da vi alt for længe har set usammenhængende og ukoordinerede forløb for mennesker med gigt.

Mennesker med kronisk sygdom kan ofte ikke "udvikle" arbejdsevne

I bemærkningerne til lovforslaget står der, at arbejdsevne skal udvikles og ikke afprøves. Det er udmærket, at reformen vil gøre op med endeløse arbejdsprøvninger, men for mennesker med gigt – eller anden kronisk sygdom – bliver det fysiske helbred oftest ikke bedre med tiden, desværre tværtimod. Derfor er det illusorisk at tro, at arbejdsevnen altid kan udvikles. Gigtforeningen mener, at mennesker der søger om fleksjob hurtigt skal videre i meningsfuld beskæftigelse, der passer til deres fysiske funktionsevne.

Lovændringer i regi af Beskæftigelsesministeriet

Fastholdelsesfleksjob

En person, der er eller inden for de seneste 12 måneder har været ansat på arbejdsplads inden for et overenskomstdækket område, kan, uanset at betingelserne for fleksjob er opfyldt, først blive ansat i et fleksjob på den hidtidige arbejdsplads, når personen har været ansat under de sociale kapitler.

GF mener: Reglen om at personer skal have været ansat i mindst 12 måneder under de sociale kapitler – eller på særlige vilkår for ikke-overenskomstdækkede virksomheder – vil betyde, at mange personer vil miste deres fodfæste på arbejdsmarkedet, da de ikke kan opretholde beskæftigelse uden for fleksjobordningen. Det er en skam, da de mest succesfulde forløb typisk er dem, hvor en person kan fortsætte på nuværende arbejdsplads i fleksjob pga. opstået sygdom eller funktionsnedsættelse.

Midlertidige fleksjob

Kommunen bevilger det første fleksjob i højst for en femårig periode. Personer under 40 år kan højst få bevilget et fleksjob i perioder på fem år ad gangen. Personer over 40 år kan efter det første fleksjob få et permanent fleksjob, afhængig af vurdering af arbejdsevnen.

GF mener: Det er urimeligt, at aldersgrænser skal afgøre, hvorvidt man er berettiget til et varigt fleksjob. Det bør alene være arbejdsevnen, der er afgørende. Det skaber utryghed for personer med varig nedsat arbejdsevne, for hvem et fleksjob er muligheden for at blive selvforsørgende i kraft af et arbejde.

Fleksløntilskud

Kommunen udbetaler fleksløntilskud til personer i fleksjob. Tilskuddet kan højst udgøre et beløb, der svarer til 98 pct. af dagpengesatsens højeste beløb. Tilskuddet nedsættes med 30 pct. af lønnen indtil 13.000 kr. og med 55 pct. derofter. Løn og fleksløntilskud kan højst udgøre et beløb, der svarer til den overenskomstmæssige løn ved ansættelse på fuld tid i den pågældende stilling.

GF mener: Forslaget om et nedtrappet tilskud er uacceptabelt og strider mod kompensations- og ligestillingsprincippet i dansk handicappolitik. Mange mennesker vil opleve et markant indkomststab ved overgang til fleksjob. Særligt højtuddannede straffes med den ny tilskudsmodel, hvilket tillige modarbejder uddannelsesincitamentet for mennesker med nedsat arbejdsevne. Tilskyndelse til at arbejde flere timer i det bevilligede fleksjob er minimal, da der alligevel modregnes i tilskuddet. Endvidere betyder forslaget, at eksisterende fleksjobbere stavnsbindes i deres nuværende jobs, da et skifte vil medføre lønnedgang for langt størstedelen. Forslaget bør som minimum ændres således, at personer i fleksjob under den nuværende ordning forbliver på disse vilkår

ved jobskifte. Fleksjobbere er ikke mindre karriereorienterede, kan flytte bopæl til en anden landsdel, de kan blive opsagt, etc. i lighed med alle andre arbejdstagere.

Bidrag til Arbejdsmarkedet Tillægspension

For en person, der modtager tilskud fra kommune under ansættelse i fleksjob indbetales et bidrag til ATP på 5 pct. af tilskuddet, dog højst 500 kr.

GF mener: Det er positivt, at personer i fleksjob sparer op til pension, men de facto vil flertallet af fleksjobbere få en meget mindre pensionsopsparing under den nye ordning. En fleksjobber i en offentlig stilling modtager i dag et pensionsbidrag på typisk 14-17 pct. oven i grundløn-
nen, der svarer til fuldtidsarbejde. Med den ny ordning vil dette pensionsbidrag skrumpe ind og de 5 pct. til ATP vil ikke matche den tidligere indbetaling. Fleksjobbere straffes derfor på pensionsopsparingen og ringerestilles som konsekvens heraf i pensionisttilværelsen på trods af et aktivt arbejdsliv.

Rehabiliteringsteam

Kommunalbestyrelsen skal oprette et rehabiliteringsteam. Det er et dialog- og koordinationsforum, som afgiver en anbefaling i alle sager inden beslutning om og tilkendelse af ressourceforløb, fleksjob og førtidspension.

GF mener: Initiativet med rehabiliteringsteams er positivt. Dog vil det være hensigtsmæssigt, hvis den tværfaglige koordinering sker på et tidligere tidspunkt end der er lagt op til i lovforslaget. Når borgeren når dertil, hvor der skal tages stilling til ressourceforløb, fleksjob eller førtidspension, har borgeren typisk været ledig i en lang periode. Det vil være hensigtsmæssigt for mennesker med muskel- og skeletsygdomme, hvis rehabiliteringsteamet tog stilling allerede ved en længerevarende sygdomsmeddelelse eller ved en længere ledighedsperiode. Rehabiliteringsplanen skal ikke ses særskilt fra borgerens udrednings- og behandlingsplan, der udfærdigedes i det regionale sundhedsvæsen, men bør optimalt set integreres fuldt ud.

Ressourceforløbsydelse

Personer der er visiteret til et ressourceforløb modtager ressourceforløbsydelse, der svarer til kontanthjælpsydelsen. Personen har ret til ressourceforløbsydelsen uden hensyn til egen formue og en eventuel ægtefælles indtægts- og formueforhold.

GF mener: Ressourceforløbsydelsen bliver en kendsgerning for personer under 40, der skal igennem adskillige forløb, før de kan godkendes til førtidspension. Det er urimeligt, at disse personer skal straffes økonomisk. Ressourceforløbsydelsen bør derfor svare til sygedagpengesatsen.

Lovændringer i regi af Social og Integrationsministeriet

Tilkendelse af førtidspension

Førtidspension kan tilkendes personer i alderen fra 40 år til folkepensionsalderen. Personer i alderen 18 til 39 år kan dog tilkendes førtidspension, hvis er dokumenteret eller det pga. af særlige forhold er helt åbenbart, at arbejdsevnen ikke kan forbedres.

GF mener: Aldersbegrænsning på førtidspension er uhensigtsmæssig. Aldersbegrænsning tilsidesætter den konkrete og individuelle vurdering af den enkeltes arbejdsevne, der bør ligge til grund for tilkendelse af førtidspension.

Gigtforeningen er bekymret for, at det vil være vanskeligt for de 18-39 årige at påvise, at arbejdsevnen "helt åbenbart" ikke kan forbedres. Vi erfarer jævnligt, at de kommunale sagsbehandlere mangler viden om sygdommene og ikke forstår, hvorfor arbejdsevnen er meget lav ved visse gigtsygdomme.

Merudgifter

Tilskud til nødvendige merudgifter kan ydes, når de skønnede merudgifter udgør mindst 6.000 kr. pr. år, svarende til 500 kr. pr. måned. Tilskuddet fastsættes ud fra de skønnede merudgifter pr. måned og rundes op til nærmeste kronebeløb, der er deleligt med 100.

GF mener: Minimumsbeløbet for refusion af merudgifter bør afskaffes, da mange mennesker med gigt har betragtelige merudgifter, der falder under grænsen på 6.000 kr. årligt. For personer på offentlig forsørgelse er udgifter til fx medicin eller særligt udstyr til hjemmet på flere hundrede kroner om måneden en anseelig belastning af et i forvejen stramt budget.